

Novo knjige.

Mohorjeva družba v Celju bo izdala letos v jeseni za leto 1930 drugo izdajo lepega molitvenika »Presvetega Srca Jezusovega«, ki jo je priredil o. Janez Pristov D. J. Pisatelj je dodal nove odstavke o Apostolstvu mož, o posvečevanju družin presv. Srcu Jezusovemu, na koncu pa pesmi v čast božjemu Srcu z notami. Molitvenik krasi tudi lepe slike Srca Jezusovega. Udje Mohorjeve družbe ga dobijo vezanega z rdečo obrezo za 20 dinarjev, z zlato obrezo za 28 dinarjev. Vsi Mohorjani, vsi častivci presv. Srca Jezusovega, naročite ga pri duhovnikih-poverjenikih in dodajte za njega še malo svoto 20 dinarjev. Ta molitvenik naj pride v vsako slovensko in krščansko hišo!

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja. 1 nemška marka 13.54 Din, 1 ogrski pengö 9.93 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 avstrijski šiling 8.01 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.69 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din.

Mariborske tržne cene. Goveje meso je v Mariboru po 9 do 18 Din 1 kg, teletina po 15 do 22.50 Din, svinjina po 15 do 25 Din. Kože: 1 komad konjske kože 150 do 200 Din, 1 kg goveje kože 15 do 18 Din, telečje kože 26 do 27 Din, svinjske kože 19 do 20 Din. Perutnina: 1 komad piščancev majhen 15 do 25 Din, večji 30 do 40 Din, 1 kokoš 30 do 45 Din, 1 raca 30 do 40 Din, 1 gos 75 do 100 Din, 1 puran 75 do 150 Din, 1 domači zajc majhen 10 do 15 Din, večji 20 do 40 Din. Jabolka so po 3 do 8 Din 1 kg. Krma: 1 q sladkega ali kislega sena 140 do 170 Din, 1 q otave 120 do 160 Din, 1 q ovsene, pšenične ali ržene slame 55 do 75 Din. Kurivo: 1 kubični meter trdih drv od 125 do 150 Din, mehkih drv od 90 do 100 Din, premog 1 q 40 do 50 Din.

Mariborske sejmske poročila. Na svinjski sejem dne 18. januarja 1929 je bilo pripeljanih 17 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 7 do 9 tednov stari komad 225 do 250 Din, od 3 do 4 mesece stari 280 do 450 Din, od 5 do 7 mesecev stari 480 do 540 Din, od 8 do 10 mesecev stari 580 do 750 Din, 1 kg žive teže od 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže od 16 do 18 Din. — Prodanih je bilo 7 svinj.

Žitni trg. Položaj na žitnem trgu je neizpremenjen. Trgovci, ki si žele višje cene za pšenico ter se naslanjajo na dokaj slabe dovoze blaga na trg, in producenti, ki niso izgubili upanja, da se bo vzdržala na svetovnih tržiščih hosa, so uvideli, da cene za enkrat ne pojdejo višje in da se kupci drže preveč rezervirano napram nastalemu položaju. Vsled tega je zavladalo precejšnje mrtvilo. Koruza je čvrsta, vendar se cena ni bistveno izpremenila. Za pšenično moko je malo zanimanja. Povpraševanje je le po pšeničnih otrobih, vendar je cena baškega blaga previsoka, da bi se kupčija izplačala.

Žitne cene v Ljubljani. Vse samo ponudbe, slovenske postaje, plačljivost v 30 dneh, dohva promptna: pšenica 80 kg 2 odstotka za januar 285—287.50, za februar 290—292.50, marec 297.50—300, za april 302.50—305, za maj 307.50—310, moka Og vagon blago franko Ljubljana

420—425, laplatska koruza—320, umetno sušena 310, primerno suha 295, ječmen 330—332.50. — Zaključkov ni bilo. Tendence čvrsta.

Lesni trg je nadalje miren. Cene so stalne, čeprav v nekaterih krogih dvomijo o njih nadaljnji čvrstoči. Naša država je v hrastovini prilično razprodana, vsaj v normalnih sortacijah. Razprodane niso samo zaloge, ampak tudi že produkcija kampanje 1928—29. Dosedaj je prišlo na licitacijo slavonske hrastovine 115.000 kubičnih metrov. V februarju se pričakuje oživiljenja kupčije z bukovino. — Na ljubljanski borzi so bili zaključeni 3 vagoni in sicer 2 vagona hrastovine in 1 vagon oglja. Tendence neizpremenjena. Povpraševanje je za 1 vagon lepih orehovitih hlodov, od 25 cm premera dalje, od 2 m dolžine naprej franko vagon meja.

*

Gospodarska obvestila.

Živinorejci! Vsi v nedeljo, dne 27. t. m., na posvetovanje zastran organizacije! Shod se vrši v dvorani vinarske šole v Mariboru. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Sadjarsko društvo Sv. Tomaž n. Ormožem. Tukajšnje novo Sadjarsko društvo ima v nedeljo dne 27. januarja porani sv. maši v Društvenem domu ustanovni občni zbor ter volitev odbora in vpisovanje članov. Nato bo predaval gospod Levstik iz sadjarstva in o najvažnejših stvareh sadjereje. K občnemu zboru ste vabljeni vsi, ki se zanimajo za sadjerejo.

Dvodnevni kletarski tečaj v Ljutomeru. Za povzdigo kletarstva, ki je z ozirom na vinarstvo velevažna kmetijsko-gospodarska panoga osobito v našem prleškem okraju, priredi Vinarska zadruga v Ljutomeru dvodnevni kletarski tečaj, ki se vrši prihodnji torek in sredo, to je dne 29. in 30. januarja t. l., v dvorani gostilne Straser v Ljutomeru. Tečaj bo vodil strokovnjak gospod Glaser od Kapele. Vinograđniki in vsi prijatelji umnega kletarstva, pridite v obilnem številu in s tem pokažite, da se zanimajo za velevažnost kletarstva, od katerega je odvisen razvoj naših vin in s tem tudi cene na trgu. Ako hočemo ohraniti svetovni sloves naših ljutomerskih vin, je predvsem potrebno, da se intenzivno poprimemo umnega kletarstva.

Letni dohodki državnega posestiva Belje. Državna last je posestvo Belje v Baranji, ki je bilo pred vojno last avstrijskega nadvojvode Friderika. Dohodki in imetje te ogromne posesti izgleda po računskih in statističnih zaključkih iz lanskega leta tako-le: Belje obsega 86.277 juter zemlje in sicer to: 19.150 juter oranice, 24.242 juter polja, 12.799 juter livade in 23.904 juter neplodnega in močvirnatoga zemljišča. Ostanek odpade na vrtove in na parke. — Preteklo leto so imeli na Belju 1259 molznih krav, ki so dale preko deset vagonov surovega masla; vsaka teh krav je dala v letu povprečno 2443 litrov mleka. Konj so imeli 173, bikov 288, telet 641, nemolznih krav pa 2189. Svinj beleži Belje 2952, ovac pa 2944 komadov. Preteklo leto so dobili iz katastral

nega jutra 1198 kg pšenice; 1157 kg mešanega žita, 1263 kg ječmena, 1373 kg ovsa, 496 kg fižola, 27 hl koruze, 5810 kg krompirja, 119 méterskih stotov repe za sladkor, 2910 kg konoplje, 453 kg hmelja in 867 litrov vina. V pretekli sezoni je bilo izvožene sladkorne repe za 8800 vagonov; dobili so 1125 vagonov sladkorja. Odstotek sladkorja v repi je znašal 12.75. Rib so polovili na Belju 1.434.900 kg.

*

Vinski trg.

Vsled deževne jeseni in razlike v trgatvah se je sedaj pokazala tudi velika razlika v moči in kislini vina. Rane trgatve imajo šibko, prazno vino s precejšnjo kislino in vsebujejo samo 7—8 odstotkov alkohola, dočim imajo podbrana in pozno trgana vina manj kisline in 9—11% alkohola. Zato je tudi v cenah precejšnja razlika. Slabša vina se kupujejo po 3—4 Din, boljša po 4.50—6 Din, sortirano blago pa se celo išče in plačujejo ga po 7—10 Din. Posestniki, ki so izrabili dovoljenje velikega župana ter so sladkali svoja vina z 2—3 kg, so na boljšem in bodo tudi lažje in dražje prodali, nego oni, ki niso sladkali. Na cene pritiskajo tudi velike količine pridelanega vina, kajti lahko se trdi, da je lani zrastle 4—5krat toliko vina, nego predlani.

Toda ena dobra lastnost se opaža pri lanskim vinom. Kislina se naravnim potom naglo zmanjšuje in kdor ima zdravo vino, naj še čaka s pretakanjem do februarja. V vročih poletnih mesecih bodo ta vina dala s kislino vodo izvrstno pijačo. Cene se sicer najbrž ne bodo občutno dvigale, vendar pa bo večja prodajna možnost, ker so tudi stare vinske zaloge popolnoma izčrpane.

Do tedaj se bo tudi videlo, ali in v koliko je trsju škodoval občutni mraz, ki smo ga imeli to zimo. Upajmo, da ne bo večje škode, ker je les precej dobro dozorel. Mraz ovira tudi običajna zimska dela, kakor rigolanje, nošenje zemlje itd. itd.

*

Precepljenje starejših dreves.

Vsem podružnicam sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo!

Oblastni odbor mariborske oblasti namerava izvesti tekom letošnje spomladi pri onih posestnikih, ki bodo izpolnjevali spodaj navedene pogoje, precepljanje sadnega drevja.

V poštev pridejo:

1. Posestniki, ki proizvajajo sadje za prodajo. Posestniki, ki proizvajajo sadje za domačo uporabo, ne pridejo v poštev.

2. Okoliši, ki imajo agilne sadjarske in vrtnarske podružnice in proizvajajo večje množine namiznega sadja za prodajo ter imajo izvežbane sadjarske pomočnike.

Posestniki se obvežejo:

1. Priskrbeti hrano za sadjarske pomočnike, ki bodo določeni od oblastne-

ga odbora za precepljanje sadnega drevja.

2. Priskrbeti že tekom januarja ali pa vsaj tekom meseca februarja zadostno število cepičev od onih sort, ki jih priporoča »Sadni izbor za Slovenijo«, ali pa od onih sort, ki v dotičnih okoliših še posebno bogato in redno uspevajo.

3. Priskrbeti za cepljenje zadostno množino cepilnega voska in materijala za obvezo.

4. Posestniki morajo dovoliti, ako še sami niso dovolj izvežbani, oskrbo in vzgojo precepljenega sadnega drevja prva leta izvežbanim močem.

5. Dovoliti oblastnim strokovnim organom kontrolo.

6. Precepljeni sadovnjak vedno v redu vzdržavati.

7. Tehnično izvedbo in strokovni nadzor je poveriti sadjarskim nadzornikom.

8. Posestnik mora prispevati za vsako cepilno glavo 0.75 Din takoj po dokončanem delu, ki se plača sadjarskemu pomočniku.

Po dovršenem štetju prejetih cepilnih glav po komisiji, ki jo določi vsaka sadjarska in vrtnarska podružnica za svoj okoliš posebej, prispeva oblastni odbor za vsako prejeta cepilno glavo 0.75 Din.

Sadjarski pomočniki, ki bodo določeni od oblastnega odbora, morajo svoje delo izvršiti kar najbolj natančno in vestno. Ravnati se morajo točno po navodilih oblastnih strokovnih organov.

Sadjarske in vrtnarske podružnice so moralno odgovorne za:

1. pravilno izbero cepičev od onih sort, ki jih priporoča »Sadni izbor«;

2. za pravilno obrezovanje in vzgojo nove krone pri precepljenih sadnih drevcih;

3. za redno vzdrževanje in oskrbovanje precepljenih sadovnjakov.

Potrebna navodila o pravilnem precepljanju in obrezovanju ter vzgoji nove krone se bodo brezplačno razposlala v obliki letakov vsem interesentom.

Interesenti za precepljanje naj v svrhu precepljanja nemudoma pošljejo prošnje preko svojih podružnic na oblastni odbor. Vsak interesent naj navede:

1. koliko sadnega drevja poseduje,

2. koliko sadnega drevja pride v poštev za precepljanje,

3. katerega sadjarskega pomočnika hoče vzeti za precepljenje svojega sadnega drevja.

ZA RAZVEDRILLO

Najhujši lažnjivec. Oče je imel tri sinove. Poslal jih je po svetu in jim naročil: »Tisti, ki bo prišel po treh letih domov kot najbolj izvežban, bode dobil posestvo!« Sinovi so šli po svetu. Eden je postal kovač, eden brivec, eden pa kuhar. Po treh letih so se vrnili domov in oče jih je spraševal o njihovi spretnosti. Kovač je dejal: »Jaz sem tako izurjen, da podkujem konja, ko teče v galop!« — Brivec je dejal: »Jaz sem tako izurjen, da obrijem zajca, ko je v naj-

hujšem diru čez polje!« — Kuhar je pa dejal: »Jaz pa vam iz konja, preje kot ga moj brat podkuje, napravim najfinjše klobase-hrenovke, iz zajca pa zajčjo omako, preje kakor ga moj brat brivec obrije!« — Zadnji je dobil posestvo.

V času splošnega podkupovanja. — Sodnik: »Predno izrečem sodbo, ali morete morda še kaj predložiti?« — Obtoženi: »Kako rad bi in vem, da bi pomagalo, toda zadnjih 100 Din mi je moj odvetnik vzel.«

Sreča! Dva brata sta vzela dve sestri za ženo. Na svatbi sta si na tistem čestitala: »Midva sva pravzaprav srečna, dva sva, pa imava samo eno taščo!«

Zakaj se je poročil. Žena: »Itak vem, da si se poročil z menoj samo zato, ker sem imela denar!« — Mož: »To ni res! Jaz sem se poročil s teboj zato, ker jaz nisem imel denarja, da veš!«

Strašno golazni! Dva potnika sta se pogovarjala o nesnagi po hotelih. Ker se je prvi zelo pritoževal nad Zagrebom mu je drugi odgovoril: »Kaj bi to! Na Rumunskem je v hotelih taka nesnaga, da imajo še stenice — uši!«

Dobro si je pomagal. K odvetniku je prišel kmet in mu je na dolgo in široko razložil svojo pravdo. »Ali mislite, da bom to pravdo dobil, če tožim?« je naposled vprašal odvetnika. — »Seveda«, je rekel ta, »prav imenitno bo šlo. Kar izročite mi tožbo!« — »Tako, tako, veste«, je odgovoril kmet, »potem pa rajši ne bom tožil. Povedal sem Vam namreč zadevo svojega nasprotnika.«

Dobra razlaga. A.: »Ali je res mogoče, da nekateri ljudje mislijo, da bode njih duša po smrti potovala po raznih živalih?« — B.: »Zakaj ne bi to bilo mogoče? Jaz sem že bil nekoč velik osel.« — A.: »Beži, kdaj pa?« — B.: »Ko sem Tebi posodil 100 dinarjev.«

Pri bolniku. Zdravnik: »Kakšna bolezen pa vas muči?« — Bolnik: »Hm, hm, menda bo mrzlica!« — Zdravnik: »Nič se bati, to kmalu izlečimo, sličnih slučajev sem imel že na tisoče! Če ni prvo ali drugo, je potem tretje zdravilo s priloženim računom gotovo vsakemu razgrela zopet kri!«

ZA NAŠO DECO

IGRA-VRTILKA.

Otroci stopijo v krog in pojejo:

»Napravili smo pester krog
in zdaj še zaplešimo!

A nihče se nazaj ne ozre,
in samo Tone obrne se!«

Pri zadnjih besedah se obrne otrok, ki smo ga imenovali v pesmici, tako da je obrnjen z licem nazven in ne proti sredini kroga. Tako gre dalje, dokler ne gledajo vsi otroci nazven.

Poje se pa tudi lahko kot zadnja vrsta:

»pa vsak okol' zavrti se!«

Tedaj se krog razreši in vsak otrok se obrne parkrat okoli samega sebe.

UGANKE.

Rešitev zadnje uganke: soglasniki in samoglasniki.

Nova uganka:

Imam edino sestrico,
a noče meni biti slična.
Je črna ona, bel sem jaz,
bolj mraz ji je, a meni vroče.
Beži pred mano, pa vendar ne,
da daleč bi se odstranila.
Tudi jaz sledim ji dan na dan,
Pod isto streho pa doslej
še videl naju nihče ni.

Uganka:

- Po strehi se lovi,
pa mačka ni.
Okrog peči se vrti,
pa kuharica ni.
- Mnogim je edino zdravilo,
a če mora biti,
potem mora biti
in vsakemu se bo milo storilo!

SMEŠNICE.

Ni razumela. Zdenka: »Mati, kdaj pa bomo jedli Stare Slovane?« — Mati: »Kako to?« — Zdenka: »Učili smo se danes, da so bili v župah.«

Mali lovec. Sinček očetu, ki odhaja na lov: »Ata, ti se bojiš zajca!« — Ata: »Kako to?« — Sinček: »Če pa vzameš vedno psa seboj!«

Dobro razumel. Oče sinčku: »Kako si mogel biti tako grd in reči teti, da je neumna. Pojdi in povej ji, da ti je žal!« — Sinček je šel k teti in ji rekel: »Teta, ne zameri, meni je zelo žal, da si ti neumna!«

MAČJI PLES.

Nekoč je šel kmet Matija pozno večer s polja domov. Truden je bil in se je naslonil na vrata preše, da bi si malo odpočil. Kar začuje za seboj tiho godbo. Obrnil se je in je pogledal skozi špranjo v vratih v prešo. Kaj je videl! Ves prostor je bil razsvetljen in poln mačk. Ena je stala ob zadnji steni in je igrala gosli, druga je piskala na piščal in tretja je držala bas. Mnogo drugih mačk pa je plesalo.

Matiji so usta ostala kar odprta od začudenja. Šele pozno ponoči je šel dalje proti domu, kjer je že vse spalo, ko je prispel.

Drugega jutra je sedel pri zajtrku in je premišljeval, ali je vse to res doživel, ali pa samo sanjal. Tedaj se je priplazil črni domači maček ob steni k veliki peči. Matija ga je pogledal in mu je zaklical: »Hej, črnač, ali si bil sinoči tudi ti na mačjem plesu?«

Maček se je prestrašil, začel je pihati in je naposled skočil skozi odprto okno. Nihče ga odtlej ni več videl.

MAČKA IN MIŠKA.

Mačica in Miška sta potovali skupaj. Prišli sta do velike vode, pa nista mogli prek. Vzeli sta slamico ter sta jo položili čez vodo. In mačica je rekla miški: »Miška, idi ti prva prek!« Ali miška si ni upala in je rekla: »Mačica, iti najpoprej ti!« Tedaj se je mačica napotila na slamico. Ko pa je bila na slamici, se je ta prelomila in mačica je padla v vodo. Tedaj se je miška tako smejala, da ji je počil trebušček.

Miška je hitela k čevljarju ter ga je prosila: »Čevljarček, zašij mi moj jadni trebušček!« Čevljar je odgovoril: »Miška, daj mi ščetin, potem ti zašijem trebušček!«